

Децентралізація влади і пряма демократія.

Швейцарський досвід для України

Виконала:
Кабак Марина

Учасниця програми «Молодь змінить Україну»

Три керівні принципи швейцарської децентралізації влади :

---Субсидіарність

Кожна задача повинна бути виконана на найнижчому можливому рівні

---Фіскальна еквівалентність

Кожна функція уряду повинна фінансуватися на рівні, на якому вона реалізовується, і рішення приймаються тими, хто платить податки

---Пряма демократія

Вибори / голосування

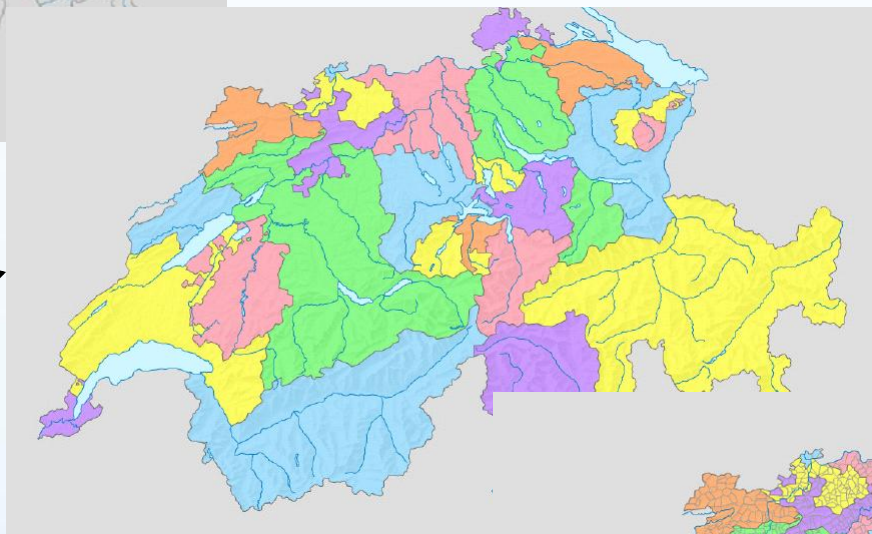
Популярні ініціативи, референдуми та петиції

Три рівні з різними компетенціями:

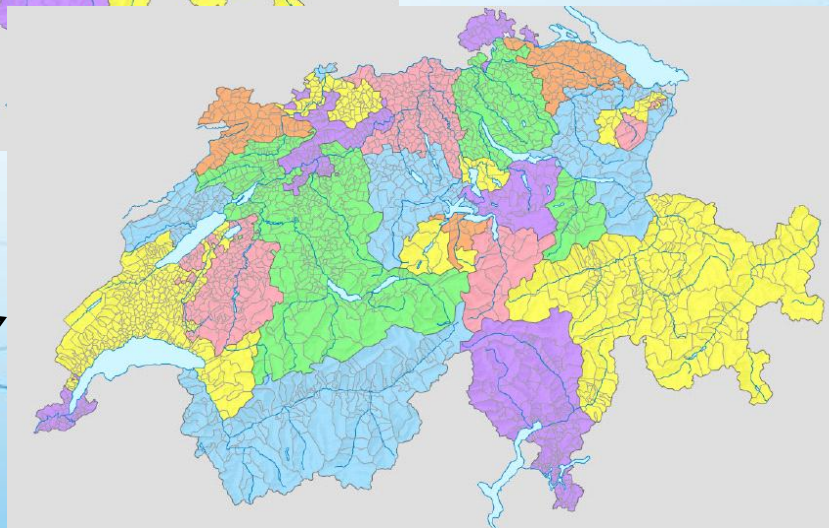

← Конфедерація

→ 26 кантонів

→ 2408 громад

Принцип субсидіарності в якості орієнтира для розподілу завдань :

Між державним і приватним сектором:

- Державна квота 2012: 33,2% від ВВП (у тому числі соціального забезпечення)
- Фінансова квота 2012: 28,4% від ВВП (у тому числі соціального забезпечення)

Між трьома рівнями федеративної держави:

- Регіональні та локальні проблеми мають бути вирішені на кантональному або комунальному рівнях
- Національні проблеми вимагають національні рішення

Фіскальна еквівалентність:

- Зв'язує вартість та доходи
- Веде до злагодженості між рішеннями про витрати та фінансування
- Запобігає фрірайдинг

Інструменти Прямої демократії:

- Вибори
 - членів парламенту на кантональному і на федеральному рівнях
 - членів кантональних урядів
- Голосування стосовно основних питань
- Популярні Ініціативи
- Референдуми (обов'язкові та факультативні)
- Право подачі петицій

Пряма демократія державних витрат:

○ На федеральному рівні:

- Джерела податків і максимальні податкові ставки зафіксовані в конституції

-«Гальмування боргу» стимулює парламент обмежувати витрати

-Відсутність бюджетних і конкретних фінансових референдумів

○ На кантональному рівні:

- Різні форми бюджетних та фінансових референдумів

○ На комунальному рівні :

-Фіксація податкових ставок та плати за користування громадянами

- Обов'язкові бюджетні референдуми в більшості комун

Переплетіння завдань на трьох рівнях

	Bund	Kantone	Gemeinden
Гроші	X		
Армія	X		
Зовнішня політика	X		
Охорона здоров'я	(X)	X	X
Залізниця	X		
Дороги	X	X	X
Дослідження	X		
Освіта	(X)	X	X
Поліція	(X)	X	X
Податки	X	X	X
Гром.транспорт / дороги	X	X	X
Вода / Відходи / Струм			X
Соціальна сфера		X	X
Просторове планування / сільське господарство	X	X	

При імplementації Швейцарського досвіду в Україну, слід зважати на його особливості в цій країні:

1. Культурні відмінності та місцева автономія – федералізм помічник при народженні “вольової нації” швейцарців.
2. Децентралізація через недовіру до центральних гілок влади (політична культура).
3. Ідея максимального наближення до громадян.
4. Федералізм як досвід, що склався в процесі історичного розвитку.

Оцінка переваг впровадження швейцарської системи децентралізації влади в Україну:

- ✓ Свобода, участь, ефективність
- ✓ Інновативність
- ✓ Залучення громадян (знання, компетентність)
- ✓ Підвищення відповідальності та контролю
- ✓ Ефективне використання грошей платників податків
- ✓ Можливі політичні вигоди:
 - Послаблення регіональних конфліктів
 - Подолання фінансових проблем

Основні проблеми імплементації децентралізації в Україну:

- Децентралізація – це постійний, довготривалий процес, який може призвести до конфліктів і кінцевою метою якого мають бути компроміси (передумовою є стабільна система)
- Досягти рівноваги між демократією і федералізмом важко (рівноправність проти захисту меншин)
- Фіскальна автономія як важлива умова (незалежність)

Виходячи із швейцарського досвіду, в Україні необхідно:

- здійснити децентралізацію влади в державі, розширити повноваження місцевих органів управління;
- оцінювати податкопроможність регіонів, виходячи з оцінок потенційних можливостей їх збільшення;
- встановити максимальну частку доходів, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, щоб така система не призводила до вилучення з місцевого бюджету додаткових доходів;
- в дійсності дотримуватись принципів фінансової достатності і субсидіарності при формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, що дасть змогу збільшити обсяг та підвищити якість бюджетних благ та знизити податкове навантаження на економіку і населення;
- надати право громадянам прямо впливати на політичні процеси через народні ініціативи та референдуми.

Отже, впровадження децентралізації влади та прямої демократії в Україні:

- ✓ це не поділ країни;
- ✓ це створення можливостей для розвитку всього державного простору, на основі пріоритету повноважень громад, які складаються з жителів міст, сіл, селищ, але люди в яких живуть в єдиній Україні;
- ✓ це вивільнення енергії мас для покращення життя безпосередньо власної громади, а не створення додаткового прошарку регіональних політичних еліт, та місцевих правителів;
- ✓ це шлях до демократії і розвитку українських сіл, селищ і міст.

